

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY PUNE
2014 REVISED SYLLABUS OF PHILOSOPHY
S.Y.B.A. GENERAL – 2

द्वितीय वर्ष कला २०१४

तत्त्वज्ञान जनरल – २

उपयोजित नीतिशास्त्राचा परिचय (पर्यायी अभ्यासक्रम)

उद्दिष्टे :

पर्यावरणाचे नीतिशास्त्र, वैद्यकीय नीतिशास्त्र, व्यवसायाचे नीतिशास्त्र, माध्यमांचे नीतिशास्त्र आणि सामाजिक नीतिशास्त्र या संबंधात मुख्य समस्या आणि दृष्टीकोन यांचा विद्यार्थ्यांना परिचय करून देणे.

सत्र पहिले

घटक १ : उपयोजित नीतिशास्त्र आणि पर्यावरणाचे नीतिशास्त्र.

अ) उपयोजित नीतिशास्त्र

१.१ उपयोजित नीतिशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्त्व

ब) पर्यावरणाचे नीतिशास्त्र

१.२ पर्यावरण नीतिशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्त्व

१.३ मानवकेंद्रवाद, जैवकेंद्रवाद, पर्यावरणकेंद्रवाद.

१.४ आल्डो लिओपोल्ड यांचे भूमि नीतिशास्त्र.

१.५ शाश्वत विकासाची कल्पना.

घटक २ : प्राण्यांच्या संबंधातील नैतिक समस्या

२.१ प्राणी हक्कासंबंधीवाद

२.२ शाकाहारवाद

२.३ प्राण्यांवरील प्रयोग.

घटक ३ : वैद्यकीय नीतिशास्त्र

३.१ वैद्यकीय नीतिशास्त्राचे स्वरूप.

३.२ हिप्पोक्रेटीसची शपथ आणि तिची उचिता.

३.३ रुग्ण-वैद्य संबंध, पितृत्ववादी दृष्टीकोन, रुग्णाचे हक्क.

३.४ वैद्यकीय नीतिशास्त्राची तत्त्वे : स्वायत्तता, परोपकार, साधकता आणि न्याय.

घटक ४ : जीवनाच्या हक्कासंबंधी नैतिक समस्या

४.१ गर्भपात

४.२ दयामरण

४.३ फाशीची शिक्षा

४.४ आत्महत्या

सत्र दुसरे

घटक ५ : मैत्रीसंबंधी नैतिक समस्या

५.१ अभिजात दृष्टीकोन : अॅरिस्टॉटल आणि कांट.

५.२ समकालिन दृष्टीकोन : रिंगर, कहलील जिब्रान

५.३ काही समस्या दृष्टीकोन : मैत्रीचे मूल्य, मैत्री आणि कर्तव्य

घटक ६ : लैंगिक नीति आणि कुटुंबासंबंधी नैतिक समस्या

६.१ वेश्याव्यवसाय, समलिंगी संबंध, आणि नैमित्तिक कामसंबंध : रुढीप्रिय आणि उदारमतवादी दृष्टीकोन.

६.२ लग्न आणि कुटुंब : पारंपरिक दृष्टीकोन, मार्क्सवादी आणि स्त्रीवादी दृष्टीकोन.

घटक ७ : उद्योगसमूहाचे नीतिशास्त्र

७.१ व्यवसायाचे नीतिशास्त्राची उपशाखा या अर्थाने उद्योगसमूहाचे नीतिशास्त्राचे स्वरूप, उद्योगसमूह – एक नैतिक प्रतिनिधी.

७.२ उद्योगसमूहाची सामाजिक जबाबदारी : संकुचित आणि व्यापक दृष्टीकोन.

७.३ मालक आणि कर्मचारी यांच्या संबंधातील नैतिक समस्या : कार्यालयीन पदाबाबत असंतोष, जागल्याची भूमिका

घटक ८ : माध्यमांचे नीतिशास्त्र

८.१ माध्यमांचे नीतिशास्त्र – स्वरूप, लोकशाहीतील माध्यमांचे स्वरूप आणि भूमिका.

८.२ माध्यमांसंबंधी नैतिक समस्या : स्वातंत्र्य, वस्तुनिष्ठता, सचोटी आणि खासगीपणा.

८.३ पाचवा स्तंभ म्हणून सामाजिक माध्यमांचे स्वरूप आणि भूमिका.

८.४ माध्यमे आणि कामदर्शन : माध्यमे आणि हिंसा.

Books for study

1. P. Singer – Applied Ethics – Oxford University Press 1988
2. P. Singer – Practicle Ethics – Cambridge University Press 1999
3. Dr. S. K Chahal : Environment and The Moral Life, Ashish Publication House, New Delhi 1994.
4. S. Luper and C. Brown (Ed.) The Moral Life (2nd ed.), Trinity University, Harcourt Brace College Publishers, 1999.